EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.10.2024.
COM(2024) 427 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o operacijama humanitarne pomoći Europske unije financiranima u 2023.

SADRŽAJ

Uvod 2

Globalni kontekst u kojem se pruža pomoć 2

Isporuka odgovarajuće i učinkovite humanitarne pomoći pogođenom stanovništvu 5

Pregled svih aktivnosti vanjskog ocjenjivanja koje je provedeno na posebnim operacijama 8

Uvod

U ovom se izvješću predstavljaju glavne aktivnosti i rezultati politika Unije u području humanitarne pomoći 2023. koje je provela Glavna uprava za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći (GU ECHO) Europske komisije. Izrađeno je u skladu s člankom 19. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći, kojim se od Komisije zahtijeva da Europskom parlamentu podnosi godišnje izvješće, a Vijeću sažetak o operacijama koje su financirane tijekom prethodne godine.

Zadaća je GU-a ECHO **pomoći u spašavanju i očuvanju života, zaštititi osobni integritet i ljudsko dostojanstvo te spriječiti i ublažiti patnju stanovništva pogođenog prirodnim nepogodama ili katastrofama izazvanima ljudskim djelovanjem** unutar ili izvan EU-a. U okviru tog općeg sveobuhvatnog cilja GU ECHO djeluje kao donator humanitarne pomoći i akter EU-a za odgovor na krizu te kao koordinator i posrednik u operacijama civilne zaštite na razini EU-a u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM), koji u znatnoj mjeri izvan EU-a pruža hitnu i humanitarnu pomoć u razdobljima krize i dopunjuje aktivnosti humanitarne pomoći GU-a ECHO opisane u ovom dokumentu. Aktivnosti GU-a ECHO doprinose ostvarenju političkih prioriteta Komisije, a to su snažnija Europa u svijetu, europski zeleni plan i promicanje europskog načina života.

EU, putem GU-a ECHO, pruža humanitarnu pomoć potrebitima širom svijeta na temelju humanitarnih načela **čovječnosti, nepristranosti, neovisnosti i neutralnosti** utvrđenih u članku 214. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kao i u Europskom konsenzusu o humanitarnoj pomoći[1]. Humanitarna pomoć EU-a raspodjeljuje se najpotrebitijima, bez obzira na njihovu nacionalnost, vjeru, rod, etničko podrijetlo ili političko opredjeljenje. Također, posebno je namijenjena potrebama žena, djece, starijih i bolesnih osoba te osoba s invaliditetom[2].

Globalni kontekst u kojem se pruža pomoć

U 2023. pojavili su se ozbiljni humanitarni problemi kao posljedica agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, eskalacije stanja na Bliskom istoku, posebno u Palestini, stalnih sukoba u Sudanu ili dugotrajnih kriza u Sahelu. EU je Ukrajini pružio znatnu potporu, pri čemu je od veljače 2022. za operacije humanitarne pomoći izdvojeno ukupno 785 milijuna EUR. Osim toga, globalna nesigurnost opskrbe hranom dosegnula je rekordne razine 2023., pri čemu se pet zemalja suočava s potencijalnom gladi, a Palestina[3] s najozbiljnijom krizom opskrbe hranom u novijoj povijesti.

Veliki problemi u globalnom okruženju humanitarnog djelovanja zbog dugotrajnih kriza, klimatskih promjena, nepredviđenih katastrofa i izbijanja bolesti doveli su do daljnjeg **pogoršanja humanitarne situacije** i u mnogim drugim dijelovima svijeta, što je dovelo do **dosad nezabilježenih humanitarnih potreba**. U najnovijem Izvješću o humanitarnoj pomoći na svjetskoj razini za 2023.[4] Ureda Ujedinjenih naroda (UN) za koordinaciju humanitarnih poslova (OCHA) procjenjuje se da je 363,3 milijuna ljudi trebalo humanitarnu pomoć i zaštitu na kraju 2023., 11,4 % više nego 2022. Međutim, financijska sredstva nisu zadovoljila sve veće potrebe. Manjak financijskih sredstava za ispunjenje humanitarnih potreba povećao se s 18,3 milijarde USD u 2022. na 27,7 milijardi USD do kraja 2023.[5]

Isporuka humanitarne pomoći i dalje je zahtjevna zbog **nepredvidljivosti, nestabilnosti i**

(1) Zajednička izjava Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije (2008/C 25/01).
(2) U skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom, koju je potpisao EU.
(3) Ovaj naziv ne tumači se kao priznanje Države Palestine niti se njime dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica o tom pitanju.
(4) Izvješće o humanitarnoj pomoći na svjetskoj razini za 2023., ažurirano u prosincu (pregled od 31. prosinca 2023.) | OCHA (unocha.org)
(5) Izvješće o humanitarnoj pomoći na svjetskoj razini za 2022., ažurirano u prosincu (pregled od 31. prosinca 2022.) OCHA (unocha.org)

nesigurnosti, što predstavlja ozbiljan rizik humanitarnim akterima. Ograničenja pristupa otežavaju isporuku humanitarne pomoći jer je **pristup potrebitima ograničen ili uskraćen**, a otežavaju i provedbu potrebnih mjera kontrole, kao što su praćenje na terenu i procjene potreba. Sve veće **povrede međunarodnog humanitarnog prava** dodatno pogoršavaju rizike i složenost pružanja humanitarne pomoći.

Unatoč tim **poteškoćama** Komisija je **uspjela ostvariti svoje ciljeve** u skladu s prioritetima i ključnim mjerama navedenima u Komunikaciji Komisije o humanitarnom djelovanju EU-a: novi izazovi, ista načela, donesenoj u ožujku 2021.[6] **EU je ostao ključan globalni donator humanitarne pomoći** te dosljedno pruža humanitarnu pomoć u 114 zemalja[7] na temelju potreba. Zaslužan je za 9,4 % ukupnih sredstava mobiliziranih u globalnom humanitarnom sustavu[8]. EU nastoji osigurati dostupnost sredstava što većem broju potrebitih u što više zemalja te brz, učinkovit i sveobuhvatan odgovor. Terenska mreža GU-a ECHO (50 ureda u 40 zemalja, s oko 430 nacionalnih i međunarodnih zaposlenika) u tome pruža važnu potporu. Početni proračun za humanitarnu pomoć za 2023. utvrđen je u iznosu od **1643 milijuna EUR**[9]. Tijekom godine proračun je povećan nizom dodatnih uplata[10] iz sljedećih izvora:

- pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi kako bi se pokrilo nekoliko kriza, uključujući Ukrajinu i povećanje nesigurnosti povezane s opskrbom hranom u svijetu (579,3 milijuna EUR)
- prebacivanje, povećanje i preraspodjele sredstava iz instrumenata Naslova VI. za rješavanje složenih kriza u Palestini, Armeniji ili Čadu (69,7 milijuna EUR)
- Virement Aide Humanitaire (VAH – članak 30. stavak 2. Financijske uredbe); sredstva za pomoć Mauritaniji (2,7 milijuna EUR)
- vanjski namjenski prihodi od država članica (5,4 milijuna EUR).

Ukupnim **proračunom za humanitarnu pomoć** od **2421,8 milijardi EUR** u 2023. Komisija je uspjela odgovoriti ne samo na velike humanitarne krize, kao što su one u Ukrajini, Siriji, Palestini ili Sudanu, nego i na zaboravljene krize, kojima je dodijelila 17 %[11] svojeg početnog proračuna za 2023. (286 milijuna EUR)[12]. U Prilogu I. prikazan je proračun dodijeljen za glavne krize obuhvaćene djelovanjem Komisije 2023.

Glavne aktivnosti u raznim dijelovima svijeta mogu se sažeti kako slijedi:

- **Jugoistočna Europa, istočno susjedstvo i Turska:** Humanitarno djelovanje u toj regiji i dalje je snažno obilježeno agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine, kojim su obuhvaćena razna područja, uključujući pripremu za zimu, novčanu pomoć, zaštitu, zdravstvenu skrb i obrazovanje. Komisija je 2023. Ukrajini dodijelila 300 milijuna EUR za zadovoljavanje hitnih humanitarnih potreba više od 17,6 milijuna potrebitih. Osim toga, 20 milijuna EUR stavljeno je na raspolaganje za hitnu pomoć kako bi se odgovorilo na potrebe ukrajinskih izbjeglica koje su pobjegle u Moldovu i potrebe njihovih zajednica domaćina. U Turskoj je Komisija dodijelila 78,2 milijuna EUR[13] za potporu ranjivim izbjeglicama i turskom stanovništvu pogođenom dvama potresima u

(6) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o humanitarnom djelovanju EU-a: novi izazovi, ista načela. COM(2021)/110 final

(7) Povećanje iznosa djelomično je posljedica promjene metodologije nakon izmjena na razini Sustava UN-a za praćenje financijskih sredstava.

(8) Sustav UN-a za praćenje financijskih sredstava, Sažetak globalnog pregleda financiranja za 2023.

(9) Taj iznos ne uključuje rashode za potporu (linije „BA"). S takvim je rashodima početni iznos za cijeli instrument iznosio 1654,8 milijuna EUR u 2023.

(10) Uz takva povećanja sredstava, 121,7 milijuna EUR mobilizirano je iz operativne rezerve.

(11) U usporedbi s početnim proračunom od 1687 milijuna EUR, što je početni proračun (1643 milijuna EUR) uvećan za početnu operativnu pričuvu (122 milijuna EUR) i umanjen za sredstva za pripravnost na katastrofe (78 milijuna EUR). Početna dodijeljena sredstva za zaboravljene krize činila bi 17,5 % prethodno navedenog.

(12) Ozbiljne i dugotrajne krize koje ne privlače medijsku pozornost i u kojima razina međunarodne pomoći pogođenom stanovništvu nije dovoljna, primjerice kriza na Haitiju ili kriza Rohindža.

(13) Taj iznos uključuje sredstva iz preraspodijeljenih sredstava, plan za pružanje humanitarne pomoći Turskoj za 2023. i paket mjera za izvanredne situacije.

veljači 2023. Osim toga, u skladu sa strategijom povezivanja humanitarne pomoći i razvoja, financiranje Mreže za hitnu socijalnu pomoć (ESSN) uspješno je preneseno iz humanitarne pomoći u razvojnu suradnju pod vodstvom GU-a NEAR u srpnju 2023.

- **Istočna i južna Afrika:** Ta je regija i dalje obilježena sukobima, raseljavanjem stanovništva, epidemijama i ekstremnim vremenskim uvjetima (kao što su dugotrajne poplave i suše na širem području Roga Afrike ili sezona jakih ciklona, posebno na Madagaskaru, u Malaviju i Mozambiku). Znatno pogoršanje humanitarne situacije u mnogim zemljama, kao što su Sudan, Demokratska Republika Kongo, Rog Afrike (Somalija, Etiopija, Kenija), Južni Sudan, Uganda, Burundi ili Mozambik, dovelo je do opće nesigurnosti opskrbe hranom i gubitka sredstava za život. Komisija je mobilizirala i dodatna sredstva za rješavanje posljedica sukoba u Sudanu koji je započeo u travnju 2023. i doveo do najveće svjetske krize raseljavanja, kao i humanitarne krize koja utječe na cijelu regiju. Početni proračun od 330,7 milijuna EUR povećan je na više od 595,02 milijuna EUR, što je omogućilo zadovoljavanje te i ostalih hitnih potreba za humanitarnom pomoći na tom području.
- **Bliski istok:** Nakon terorističkog napada na Izrael 7. listopada 2023., naknadnog sukoba u Gazi i posljedičnog raseljavanja većine palestinskog stanovništva koje ondje živi (1,7 milijuna ljudi), Komisija je učetverostručila humanitarnu pomoć Palestini na više od 100 milijuna EUR[14] kako bi se zadovoljile najosnovnije potrebe Palestinaca. Komisija je nastavila odgovarati i na potrebe sirijskog stanovništva, koje su narasle zbog potresa u veljači 2023., te je osigurala više od 182 milijuna EUR pomoći (tj. isporuka hrane, lijekova, čiste vode te pružanje skloništa za hitne slučajeve, zaštite i obrazovanja u kriznim situacijama). U Jordanu i Libanonu dodijeljeno je više od 79 milijuna EUR za potporu sirijskim izbjeglicama i ranjivim zajednicama domaćinima.
- **Zapadna i središnja Afrika:** Komisija je iz svojeg početnog proračuna dodijelila više od 181,5 milijuna EUR za rješavanje problema nesigurnosti opskrbe hranom i pothranjenosti, uglavnom uzrokovanih sukobima, te za zadovoljavanje potreba interno raseljenih osoba u raznim sektorima. Osiguran je i prijevoz osoblja i robe te pružena potpora za pripravnost na katastrofe u zemljama Sahela, području uz jezero Čad, sjeverozapadnom i jugozapadnom Kamerunu, sjeverozapadnoj Nigeriji i Srednjoafričkoj Republici. Mobilizirana su povećanja sredstava, osobito za rješavanje problema nesigurnosti opskrbe hranom, što je dovelo do konačnog proračuna za to područje od više od 279,3 milijuna EUR.
- **Sjeverna Afrika, Irak i Arapski poluotok:** Komisija je izdvojila 143 milijuna EUR za zadovoljavanje potreba raseljenog stanovništva i izbjeglica pogođenih sukobima u sjevernoj Africi (Libija, Egipat i Alžir – izbjeglice iz naroda Sahrawi) i Iraku te osoba koje su pogođene sukobom u Jemenu, među ostalim putem višesektorske potpore u područjima kao što su voda, sanitarni uvjeti i higijena, prehrana, obrazovanje u izvanrednim situacijama, zdravstvena skrb, uključujući mentalno zdravlje i psihološku potporu, integrirana zaštita, pravna pomoć (osobna dokumentacija) i pružanje skloništa. Dodatnim sredstvima, uglavnom za jačanje odgovora na sukob u Jemenu, dosegnut je konačan iznos dodijeljene potpore od 183,12 milijuna EUR za to područje.
- **Azija i Pacifik:** Komisija je 2023. toj regiji dodijelila više od 258,59 milijuna EUR, uglavnom za ispunjavanje sve većih humanitarnih potreba stanovništva u Afganistanu (posebno žena i djevojčica čija je prava i mogućnosti talibanska prijelazna vlada dodatno ograničila) i sve većih humanitarnih potreba povezanih s višedimenzionalnom krizom u Mjanmaru, uključujući prisilno raseljavanje u susjedne zemlje, uglavnom Bangladeš. U Pakistanu je pružena potpora nakon intenzivnih poplava, a zadovoljene su i potrebe koje proizlaze iz prirodnih katastrofa, kao i iz sukoba na otoku Mindanao u

[14] Uključujući 92,5 milijuna EUR iz plana za pružanje humanitarne pomoći i 10 milijuna EUR mobiliziranih u okviru Europskog kapaciteta za humanitarni odgovor.

Filipinima. Komisija je dodijelila sredstva i za ublažavanje humanitarnih posljedica tropskih ciklona i suša koje pogađaju nekoliko pacifičkih otoka.

- **Sjeverna i Južna Amerika i Karibi:** Komisijine aktivnosti odnosile su se na pružanje pomoći osobama pogođenima unutarnjim i regionalnim posljedicama krize u Venezueli, oružanog sukoba u Kolumbiji, složene krize na Haitiju, raširenog organiziranog nasilja u Srednjoj Americi, Meksiku i Ekvadoru. Obuhvatile su humanitarne potrebe raseljenih osoba na cijelom kontinentu, posljedice prirodnih i klimatskih katastrofa, akutnu nesigurnost opskrbe hranom i pothranjenost te potporu za pripravnost na katastrofe. Komisija je tom području prvotno dodijelila iznos od više od 81 milijuna EUR, a on se do kraja godine povećao na 152,82 milijuna EUR.

Komisija surađuje s oko **220 partnera** (od kojih je 118 financirano na temelju ugovora potpisanih 2023. – popis je uvršten u Prilog II.). U 2023. je 45,9 % financijskih sredstava dodijeljeno nevladinim organizacijama (NVO-i), 43,3 % UN-ovim agencijama, 10,6 % međunarodnim organizacijama i 0,2 % vladinim organizacijama.

Isporuka odgovarajuće i učinkovite humanitarne pomoći pogođenom stanovništvu

Radi **promicanja multilateralizma i globalnog poretka utemeljenog na pravilima**, Komisija je aktivno zagovarala svoje humanitarno djelovanje i razvoj politike na europskoj i globalnoj razini, provodeći prioritete utvrđene u Komunikaciji o humanitarnom djelovanju EU-a[15]. Ostvaren je znatan napredak u ispunjavanju obveza preuzetih u okviru **Velikog dogovora**[16], posebno u područjima kvalitetnog financiranja, gotovine i lokalizacije. Nastavili su se doprinosi prikupljenim sredstvima po zemljama[17] kako bi se dodatno promicala lokalizacija i smanjivala dodjela namjenskih sredstava. Uveden je model za dugoročna **programska partnerstva**[18] kojim se podupiru pristupi od zajedničkog strateškog interesa, a 2023. pokrenuto je 12 novih programskih partnerstava. Nadalje, Komisija se zalagala za veća izdvajanja financijskih sredstava za humanitarnu pomoć i bolju podjelu odgovornosti među donatorima, uključujući države članice. U tom je kontekstu Vijeće EU-a u svibnju 2023. postavilo dobrovoljni cilj prema kojemu se države članice i drugi donatori potiču da za humanitarnu pomoć izdvoje 0,07 % svojeg bruto nacionalnog dohotka.

Kad je riječ o **politici humanitarne logistike**[19], Komisija je nastavila podupirati strateški, međusektorski pristup lancu opskrbe, koji je u zaključcima Vijeća (9282/23)[20] utvrđen kao važan za rješavanje problema manjka financijskih sredstava. Evaluacijskom studijom dovršenom 2023.[21] potvrđena je vrijednost te strategije i preporučeno da se nastavi. Osposobljavanje humanitarnih partnera i promicanje dobre prakse, informiranje na visokoj razini i operativne smjernice (za humanitarnu logistiku) nastavili su se 2023. O toj se temi raspravljalo i na Europskom humanitarnom forumu (EHF) 2023.

Operativni alati **Europskog kapaciteta za humanitarni odgovor (EHRC)**[22] nastavili su se razvijati 2023., što je pomoglo Komisiji da pruži potporu partnerima i olakša pružanje humanitarne pomoći, isporuke humanitarne robe i prijevoz humanitarnih radnika u teško dostupna područja u kojima se inače ne bi mogla pružiti pomoć. EHRC je 2023. odgovorio na 16 kriza koje su pogodile 15 zemalja[23] i dodijelio 56,58 milijuna EUR za razvoj i

(15) COM(2021) 110 final (vidjeti bilješku 5.).
(16) Veliki dogovor
(17) Ukrajina, Afganistan, Južni Sudan i Venezuela.
(18) Programska partnerstva.
(19) Tematski dokument GU-a ECHO: (Politika humanitarne logistike).
(20) Zaključci Vijeća o rješavanju pitanja nedostatka financiranja humanitarne pomoći, 22. svibnja 2023.
(21) Evaluacija humanitarne logistike u operacijama civilne zaštite i humanitarne pomoći Europske komisije za razdoblje 2018. – 2022.
(22) GU ECHO: Informativni članak o Europskom kapacitetu za humanitarni odgovor (EHRC).
(23) Afganistan, Burkina Faso, DR Kongo, Egipat/Palestina, Kenija, Madagaskar, Mali, Armenija, Nepal, Niger, Somalija, Sudan, Čad, Sirija, Ukrajina.

uvođenje kapaciteta i usluga EHRC-a. Konkretno:

- U okviru humanitarnog zračnog mosta EU-a organizirano je 85 letova u devet zemalja i dostavljeno više od 3880 tona medicinske pomoći.
- Letovima humanitarne pomoći EU-a u sedam zemalja dostavljeno je više od 490 tona humanitarne pomoći i 19 400 humanitarnih djelatnika.
- Više od 840 tona iz zaliha EHRC-a u vrijednosti većoj od 4,4 milijuna EUR donirano je partnerima.

Komisija je u potpunosti iskoristila svoj **paket instrumenata za hitne situacije**, koji sadržava instrument za odgovor na posebno hitne situacije velikih razmjera (ALERT), instrument za borbu protiv epidemija, instrument za odgovor manjih razmjera i Fond za hitnu pomoć u katastrofama (DREF), a kojim pruža prvu liniju hitne humanitarne pomoći u iznosu od 44,5 milijuna EUR za nepredviđene događaje u cijelom svijetu. U nastavku su navedeni neki primjeri dodjele sredstava:

- instrument za odgovor manjih razmjera aktiviran je 18 puta, uključujući kao odgovor na rušenje brane Nova Kahovka u Ukrajini, ciklone koji su pogodili Vanuatu, Bangladeš, Filipine, ali i poplave u Libiji, Haitiju i Peruu
- ALERT je aktiviran 14 puta za hitan odgovor na poplave koje su pogodile Pakistan, Somaliju i Keniju, kao i za odgovor na posljedice tropskih ciklona na Madagaskaru, u Mozambiku, Malaviju, Mjanmaru i Meksiku te potrese u Turskoj i Siriji, Afganistanu, Maroku, Nepalu i Etiopiji
- instrument za borbu protiv epidemija aktiviran je osam puta kao potpora odgovoru na bolest majmunskih boginja u DR Kongu, difteriju u Nigeriji, koleru u Malaviju, Etiopiji, Zimbabveu, Sudanu i Južnom Sudanu te požar u zdravstvenim ustanovama u Bangladešu
- Komisija je dopunila 65 operacija DREF-a koje je Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca provela u 50 zemalja, među ostalim u vezi s kolerom u Africi te poplavama i potresima u sjevernoj Africi, jugoistočnoj Aziji i Pacifiku.

Nadalje, GU ECHO osigurao je 2023. primjenu i razvoj politika, a partnerima je dao preporuke za kvalitetne, dosljedne i odgovorne humanitarne operacije koje financira EU.

Suočena s eskalacijom sukoba, visokim cijenama hrane uzrokovanima agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine, gospodarskim šokovima i nepovoljnim klimatskim prilikama, Komisija je dodijelila oko 670 milijuna EUR[24] za **pomoć u opskrbi hranom i sprečavanje gladi**. U razdoblju 2021. – 2024. Komisija podupire ukupni odgovor Tima Europa na globalnu krizu opskrbe hranom s 8,3 milijarde EUR.

Zdravstveni projekti primili su 334 milijuna EUR za potporu globalnim zdravstvenim sustavima i pružanje spasonosne zdravstvene skrbi, s posebnim težištem na prevenciji epidemija, pripravnosti i odgovoru na njih, mentalnom zdravlju i psihološkoj potpori te spolnom i reproduktivnom zdravlju.

GU ECHO ostao je usredotočen na politike u području **vodoopskrbe, odvodnje i higijene**, nastojeći poboljšati pristup sigurnoj vodi za piće, primjerenim sanitarnim i higijenskim uslugama za osobe pogođene humanitarnim krizama.

Sustavno zagovaranje putem javnih izjava i istupa o **međunarodnom humanitarnom pravu** na multilateralnim forumima i događanjima na visokoj razini nastavilo se 2023., a obuhvaćalo je teme kao što su humanitarna diplomacija, zaštita humanitarnih djelatnika, urbano ratovanje i poboljšanje usklađenosti s međunarodnim humanitarnim pravom kako bi se zaštitio prostor za humanitarno djelovanje. GU ECHO nastavio je promicati dijalog

[24] Više od prosječnog financiranja od 530 milijuna EUR godišnje u razdoblju 2019. – 2021.

između donatora, regulatornih tijela, lokalnih vlasti, humanitarnih subjekata i privatnog sektora kako bi se osigurala isporuka humanitarne pomoći svima kojima je potrebna. Nadalje, GU ECHO usredotočio se na poboljšanje praćenja povreda međunarodnog humanitarnog prava, među ostalim poboljšanjem standarda za prikupljanje podataka i praćenje ili jačanjem zagovaranja utemeljenog na dokazima. GU ECHO pokrenuo je i prvi projekt za pružanje neposredne, konkretne i opipljive pravne, medicinske i materijalne potpore humanitarnim djelatnicima koji su žrtve napada.

GU ECHO nastavio je podupirati **usklađenost EU-ovih mjera ograničavanja s međunarodnim humanitarnim pravom** i promicati dosljedno uključivanje humanitarnih iznimaka u režime sankcija EU-a, posebno humanitarnih izuzeća u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2664(2022). Humanitarno izuzeće uvedeno je 2023. u otprilike 30 režima sankcija EU-a, među ostalim za Mjanmar, Nikaragvu, Niger, Sudan, Siriju, Venezuelu i Jemen.

Komisija je 15 % svoje financijske omotnice namijenila za **zaštitu** jer je **usmjerenost na najranjivije skupine** i dalje glavna tema i prioritet zbog stalnih povreda međunarodnog humanitarnog prava, raširenih rizika i nasilja. Sprečavanje diskriminacije na temelju spola i dobi te uključivanje osoba s invaliditetom[25] i dalje su u središtu svih područja intervencije i sustavno se rješavaju svi oblici nasilja nad djecom. Zbog opažanja u nekoliko tekućih i dugotrajnih kriza više se pozornosti posvećuje seksualnom nasilju povezanom sa sukobima. Komisija je proširila svoje mjere za zaštitu djece, uključujući zagovaranje, i bavila se posebnim potrebama djece pogođene oružanim sukobima. Komisija je aktivno surađivala sa skupinom za globalnu zaštitu i nastavila biti aktivna članica poziva na djelovanje za zaštitu od rodno uvjetovanog nasilja u kriznim situacijama.

Komisija je nastavila stavljati naglasak na **obrazovanje u izvanrednim situacijama**, pri čemu je zadržala svoju obvezu ulaganja u obrazovanje ambicioznog iznosa od 10 % početnog proračuna za humanitarnu pomoć EU-a. U skladu s time, 162 milijuna EUR dodijeljeno je za olakšavanje pristupa sigurnom i kvalitetnom obrazovanju za djecu i mlade pogođene krizama.

Kako bi se smanjio ugljični otisak i šteta za okoliš kao posljedica humanitarne pomoći, 2023. uvedeni su obvezujući **minimalni okolišni zahtjevi i preporuke** za sve mjere pomoći koje financira EU[26]. U 2023. objavljeni su i novi dobrovoljni okolišni pokazatelji kako bi se partnerima pomoglo da u svojim projektima uzmu u obzir minimalne okolišne zahtjeve. Osim toga, EU je postao prvi donator tajništva Povelje o klimi i okolišu za humanitarne organizacije (200 000 EUR).

Komisija je 2023. nastavila povećavati potporu za pripravnost na katastrofe[27] promicanjem **pripravnosti na više opasnosti i preventivnog djelovanja**. Nadovezujući se na deklaraciju sa sastanka na vrhu EU-a i LAC-a 2023., u kojoj je prepoznata važnost međunarodne suradnje u području pripravnosti na katastrofe i upravljanja rizicima od katastrofa, Komisija je radila na izradi memoranduma o razumijevanju za promicanje međunarodne suradnje između EU-a i LAC-a u području pripravnosti i prevencije katastrofa te na poticanju razmjene informacija i prilika za osposobljavanje. Više od 78 milijuna EUR dodijeljeno je 2023. za ciljane aktivnosti pripravnosti. 32,3 % humanitarnih operacija koje je financirao EU uključivalo je elemente pripravnosti na katastrofe[28].

Također u 2023. GU ECHO je razvio kombinaciju **komunikacijskih aktivnosti** čiji je cilj održati visoku razinu javne i političke potpore humanitarnoj pomoći EU-a na temelju važnosti solidarnosti EU-a. Na primjer, GU ECHO objavio je niz središnjih i lokalnih priopćenja za medije (u suradnji s partnerima za humanitarnu pomoć) i nastavio niz

(25) U skladu sa smjernicama „Uključivanje osoba s invaliditetom u operacije humanitarne pomoći koje financira EU".
(26) Smjernice o operacionalizaciji minimalnih okolišnih zahtjeva za operacije humanitarne pomoći koje financira EU.pdf (europa.eu).
(27) Provedbom pristupa prihvaćenog 2021. (Smjernice GU-a ECHO za pripravnost na katastrofe).
(28) Ta brojka proizlazi iz revidirane metodologije koja se temelji isključivo na izvješćima humanitarnih partnera EU-a i možda ne uključuje rad na pripravnosti u drugim sektorima operacija.

terenskih posjeta s europskim novinarima. GU ECHO 2023. je proveo **kampanju humanitarne pomoći „Obrazovanje, bez obzira na sve”**, kojom se zagovara pravo na kvalitetno obrazovanje za sve, među ostalim u izvanrednim situacijama, a doprla je do više od 29 milijuna osoba u 14 država članica. Kad je riječ o **digitalnim medijima**, došlo je do povećanja broja pratitelja na društvenim mrežama (+5,71 %) i znatnog povećanja broja prikaza na društvenim mrežama (+26,4 %), dok su internetske stranice GU-a ECHO dosegle 2 milijuna pregleda.

Pregled svih aktivnosti vanjskog ocjenjivanja koje je provedeno na posebnim operacijama

Službe Komisije za evaluaciju odgovorne su za upravljanje, koordinaciju, praćenje i izvješćivanje o funkciji evaluacije. Daju pravodobne i visokokvalitetne rezultate evaluacije kako bi osigurale dokaze za informirano donošenje odluka i odgovornost. Evaluacije mogu biti geografske, tematske ili usmjerene na određeno partnerstvo. Prilog III. sadržava popis evaluacija izvršenih 2023. i onih koje su u tijeku.

KORISNE POVEZNICE

- Opće informacije o GU-u ECHO:
  http://ec.europa.eu/echo/en
- Financijske informacije o aktivnostima Europske komisije u području humanitarne pomoći 2023.:
  Odluke o financiranju (HIP) 2023. – Europska komisija (europa.eu)
- Operativne informacije iz prethodnih godina:
  Europska civilna zaštita i europske operacije humanitarne pomoći | Europska komisija (europa.eu)
- Godišnje izvješće o radu za 2023.:
  Godišnje izvješće o radu GU-a ECHO za 2023. (europa.eu)
- Godišnje izvješće o upravljanju i uspješnosti za 2023.:
  Godišnje izvješće o upravljanju i uspješnosti za 2023. – Europska komisija (europa.eu)
- Izvješće o evaluacijama GU-a ECHO:
  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en
- Podaci o financiranju humanitarne pomoći Europske komisije i država članica:
  Početna stranica – Europska komisija (europa.eu)